

Олена Тищенко,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії і методики виховання
КЗ «Запорізький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти» ЗОР

ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Перед освітою стоїть завдання створити умови для підготовки інноваційно-орієнтованих фахівців, які були б здатні забезпечити впровадження інновацій в умовах нестабільності.

«Інновація» (італ. *innovacione*) – новина. У науково-методичній літературі визначена певна термінологія нововведення – нові форми організації праці та управління, нові види технологій, які охоплюють не тільки окремі установи та організації, а й різні сфери.[5]

Інновації в освіті – це процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно нового стану. Слово «інновація» має багатомірне значення, оскільки складається з двох форм: власне ідеї та процесу її практичної реалізації. Отже, інновація освіти - цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікації мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог [6].

Інновації у педагогічній сфері в освіті України відбувається на тлі піднесення національно-культурного руху, утвердження національної системи освіти й виховання, внесення національного компонента в структуру педагогічної науки. Сьогодні в Україні активізація інноваційного руху сприяє становленню авторських шкіл інноваційного типу, діяльність яких спрямована на формування якісно нових, альтернативних концепцій і педагогічних систем [4].

Інновації передбачають: 1) організацію науково-дослідницьких та навчально-методичних робіт з проблем професійної освіти; 2) вивчення, узагальнення та поширення кращого вітчизняного, європейського та світового досвіду в цій сфері; 3) організація і проведення конференцій, семінарів, круглих столів, тренінгових курсів з інноваційних методик викладання гуманітарних дисциплін [7].

Головна мета – це поліпшення якості навчання шляхом активізації навчальної діяльності, стимулювання активної самостійної роботи учнів, а також створення умов для здорової конкуренції.

Сутністю інноваційних процесів в освіті є, по-перше, проблема вивчення, узагальнення і розповсюдження передового педагогічного досвіду, і, по-друге, проблема впровадження досягнень психолого-педагогічної науки у практику. Ці дві проблеми мають вирішуватися

інтегровано. Проте проблема освітньої інноватики знаходиться у стані розробки. Цьому сприяє загострення суперечностей між фундаментальними науковими знаннями і складністю їх практичного використання, між фазою створення нового педагогічного знання і його досвідного впровадження як інноваційного [2].

Водночас виникає ряд суперечностей між традиційними підходами в освіті і новими соціально-економічними вимогами суспільства і зростаючим обсягом наукової інформації. Диференціація наукового знання, його подвоєння постійно призводять до потреби розширювати зміст освіти. Важливим моментом в освітній технології є позиція учня в навчально-виховному процесі, ставлення до нього вчителів. До пріоритетних відносимо особистісно-орієнтовану систему навчання, яка забезпечує йому комфортні умови розвитку.

Нині відбувається процес інтеграції різних підходів до навчання у світовій практиці у поєднанні з національно своєрідною системою освіти кожної держави. Будь-яке теоретичне знання потребує засобів, умов для практичної реалізації. Кожна інновація впроваджується поступово, проходить певні етапи становлення.

Дослідник Л. Ващенко розглянув основні етапи процесу впровадження нововведень у практику шкільної системи освіти. Долучаємося до думки Л. Ващенко, що цей процес можна умовно поділити на 7 етапів:

Перший етап – усвідомлення педагогічним колективом необхідності змін та нововведень і готовності впроваджувати інновації в навчально-виховний процес, що передбачає необхідність моніторингу якості освіти, аналізу показників цих досліджень та розуміння, що реальний стан навчально-виховного процесу не відповідає новим тенденціям розвитку суспільства. Важливою умовою реалізації інноваційних педагогічних технологій є пояснення причин змін та мотивація педагогів до використання інноваційних методів навчання.

Другий етап – пошук та актуалізація нових ідей. На цьому етапі формується творча група, основна мета діяльності якої – розробка та оформлення інноваційних ідей у проект чи програму, а також виявлення кола проблем, які необхідно вирішити, актуалізація нових ідей та їх обговорення. Тобто для забезпечення позитивного результату нововведення повинно виступати засобом вирішення актуальної для даної школи проблеми.

Третій етап – здійснення проектування нововведення. Творчою групою визначається майбутня перспектива та стратегія досягнення поставленої мети. У підготовленому проекті інноваційних технологій повинна бути озвучена мета, завдання та основні заходи щодо реалізації нових ідей, необхідні ресурси для ефективного досягнення цілей та методика виявлення ефективності інноваційних процесів, що передбачає активну участь учителів в обговоренні проекту та плануванні

нововведень з метою формування мотивації щодо результативності реалізації нововведень. Важливо, що інноваційні технології повинні впроваджуватися у цілком конкретних умовах і орієнтуватися на вирішення чітко окреслених педагогічних задач.

Четвертий етап – *апробація* нової педагогічної ідеї, *експериментальна перевірка нововведень*. На цьому етапі важливим є врахування готовності колективу до реалізації інноваційних технологій, мотивації педагогів, наявності стресів, функціональної невизначеності, поінформованості кадрів. Необхідно створити комфортні умови для усіх суб'єктів інноваційної діяльності.

П'ятий етап – це *підготовка* суб'єктів навчально-виховного процесу *до роботи в нових умовах*, що здійснюється, як правило, в умовах перепідготовка

Шостий етап передбачає *формування позитивного ставлення колективу до нововведень*. Оскільки в процесі впровадження інноваційних технологій можуть виникнути труднощі щодо нового режиму.

Сьомий етап – оприлюднення результатів використання інноваційних педагогічних технологій на рівні батьків, учителів, органів державного управління [1].

Проаналізувавши етапи впровадження інновацій, можна дійти висновку, що однією з умов реалізації інноваційних педагогічних технологій є готовність педагога до інноваційної діяльності, суть якої складає взаємодія мотиваційно-орієнтаційного, змістовно-операційного і оцінно-рефлексивного компонентів. Ці компоненти забезпечують: творчу спрямованість вчителя, його обізнаність з інноваційними технологіями, визначення рівня готовності до інноваційної діяльності.

Тож вважаємо, що для реалізації інноваційних педагогічних технологій необхідно вивчити роботу вчителів, звернувши уваги на такі характеристики педагогічної діяльності в умовах введення інновації як:

- особливості мотиваційної сфери педагогів, які беруть участь в інноваційній діяльності;
- рівень самооцінки теоретичних знань і професійної готовності педагога до інноваційної педагогічної діяльності;
- вміння вчителя оцінити ефективність впроваджуваних педагогічних нововведень та ін. [3].

Отже, впровадження інновацій, створення нової системи освіти в умовах нестабільності, орієнтованої на входження у світовий освітній простір навчання, дозволять підвищити ефективність навчання української мови, зробити навчальний процес більш цікавим та різноманітним.

Список використаних джерел

1. Ващенко Л. М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону : монографія / Л. М. Ващенко. – К. : Тираж, 2005. – 380 с.
2. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура : монографія / за ред В. Г. Кременя. – К. : Педагогічна думка, 2009. – С. 46
3. Інноваційні пошуки в сучасній освіті / за ред. Л. І. Даниленко, В. Ф. Паламарчук; упор. Г. М. Перевознікова. – К. : Логос, 2004. – 220 с.
4. Попова О. В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні в ХХ ст. / О. В. Попова. – Харків : ОВС, 2001. – 256 с.
5. Інноваційні педагогічні технології : словник-довідник / автор-упор. І. М. Дичківська. – Рівне : РДГУ, 2003. – 43 с.
6. Підласий І. Педагогічні інновації / Підласий І., Підласий А. // Рідна школа. – 1998. – № 12. – С. 2–4.
7. Даниленко Л. Основні проблеми освітньої інноватики в сучасній теорії і практиці / Л. Даниленко // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : зб. наук. пр. — К. : Логос., 2000. – Вип. 3. – С. 6-11